Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 70. sz. Hétfő, márczius 23.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések
Egy hasábos petitsoronkint 5 krjával számittatnak.

KÖNYV-TÁRA

A debreczeni egyetem.

Debreczen, márczius 23.

„A város főszámvevője gondolt merészet, és nagyot“ mondja a „Debreczeni Hirlap“ márczius 18-án készült 66-ik vezérczikke, s beterjesztette, mint ugyanazon czikkben kritika alá veszi „képtelen tervét“ az egyetem felállitásáról.

Nem veszem rosz néven sem a laptól, sem G. urtól, a czikk irójától.

A lapra nézve még az inditvány beadása előtt többek előtt megjegyeztem, hogy az összes hazai sajtóban ez az egy fog ellene nyilatkozni; nem csalódtam, hiába akarunk valamit elvben, ha a czél érésére minden eszközt megtagadunk, az nem egyéb, mint szégyeljük az egyenes megtagadást.

G. urtól sem lehet rosz néven venni, mert akihez csak nyolcz hónap óta van szerencsénk, nem érdeklődhetik ugy Debreczen városának, főiskolánknak multja, jelene, jövője iránt, nem kivánhatjuk tőle meg, hogy az iránt a főiskola iránt, mely hajdan századokon át az elnyomatás különböző korszakaiban csaknem egyedüli menhelye, védbástyája volt a közszabadságnak, nem kivánhatjuk meg, hogy e főiskolának egyetemmé fejlesztésén lelkesedni tudjon. Nem kivánhatjuk még azt sem, hogy annak létesitését, habár csak buzditással is elősegitse, hiszen az neki sem inge, sem galléra.

Egészen más elbirálás alá kell jönni az inditványnak mi általunk, kik büszkék vagyunk főiskolánkra, kik szivünk egész melegével óhajtjuk Debreczenben az egyetem létesitését, és ez nem csupán egyénileg nékünk, hanem Debreczennek büszkeségére, javára, és nagyon sok tekintetben átalakitója lesz e városnak.

Hát bizon a főszámvevő gondolt merészet és nagyot, és a Debreczeni Hirlap engedelme nélkül is beterjesztette merész gondolatát.

De teremtő Isten! hát jöhet merész gondolat nyilvánosság elő olyantól, ki előbb azt latolgatja, hogy hát Péter mit fog mondani, vajjon Pálnak érdekeivel nem jön-é összeütközésbe, valjon a választók nem haragusznak-é meg erre, valjon Sámuelnek nem esik-e zokon, és nem lesz-é ellene csupán azért, mert történetesen az a merész gondolat nem ő tőle származott, ha mind a magunk, mind az emberiség gyengeségeit először birálat tárgyává tesszük, és ehez alkalmazzuk a magunk gondolkozását s a közügy érdekében cselekvéseinket, bizonyára mélyen fogunk hallgatni, s engedjük csak az időt cselekedni.

Én nem szoktam a közérdekkel szemben önérdekeket figyelembe venni. Benyujtottam inditványomat, mely tulajdonképen nem merész, kivitelben jóakarat mellett könnyü, s mégis a millennium megünneplésére, Debreczen város dicsőségére elég nagy, elég nevezetes lesz. Debreczen városához méltó.

A mondott czikkben az is meg van irva, hogy az ajándékozhat milliókat, kinek dolgai rendben vannak, már pedig Debreczennek hiányzik a város rendezése, viz-

TÁRCZA.

A népszerütlenség gyönyöre.

— A *Debreczeni Ellenőr* számára —

irta: **Krúdy Gyula.**

Egy igen kedves uri emberrel ismerkedtem meg a minap. Kedves, szeretetreméltó ember, és igen őrültem, hogy megismerkedtem vele. Országgyülési képviselő. Most már nem az. Tiz évvel ezelőtt kibuktatták. Arra megharagudott az egész világra, legfőbbképen pedig a választóira. „Visszavonult gazdálkodni“, — fejezné ki magát Georges Ohnet irótársunk. Az én ismerősöm azonban nem gazdálkodott, de falun lakott. A birtokát elnyelte a választási moloch, és azt igyekezett csak megtartani, a mi kevés megmaradt.

Ezt csak később mondta el.

A Quarneró partján téli kabátban olvastam a *Piccolo*-t. Fáztam és rokonszenvesen kisértem végig az áduai katasztrófa megdöbbentő részleteit. A *Piccolo* vezérczikkirójában felháborodott a vér s tragikus szinekkel föstötte nemzete jövőjét a ciceros sorokban . . .

Hülye volt a czikkely módfelett. Mi, magyar ujságirók sokkal praktikusabban szoktunk dolgozni. Nem mi háborodunk fel, hanem a közönség és valószinüleg a természet rendje is ugyanez.

Eldobtam a lapot és elég érthetően mondtam:

— Szamárság!

A hátam mögött egy ur szinte a *Piccolo*-t olvasta, ugyanazt a czikkelyt. Eldobta ő is a lapot, és hasonlókép szólott:

— Szamárság. — Uraságod magyar?

Ez az utóbbi valószinüleg nekem szólt:

— Igen.

Az idegen mosolyogva nézett a szemembe.

— Én is.

Eleinte kissé csodálkoztam. A Quarnero körül ilyenkor ibolyanyitáskor csak ugy hemzseg a magyar. Talán többen vannak itt, amennyien otthon maradtak. Az apró villákat magyar családok lakják és a korzón elegáns budapesti asszonyokra akad lépten-nyomon az ember, akikkel télen nem egyszer találkozhatott a városligeti pálya, vagy a Vigadó arany borokkátor termeiben.

Az uriember bemutatta magát. Kölcsönösen örvendeztünk. És amint befelé sétálgattunk a korzón, egy félóra mulva bizalmasan fonta a karját az enyémbe.

— Tudja, nem az ragadott meg, hogy ön is magyarul beszélt, hanem hogy azt mondta arra a czikkre: szamárság. Igaza van. Engem is dühbe hoznak ezek az olaszok. Gyávák mind. Henye, nem életre való nép. Korcsok. Oroszlánelődök gyáva nyulfiai. Aztán hogy tudnak sirni. Annak a fekete fejedelemnek hátukat mutatták a Cicerók és Gradiusok utódai, most pedig sirnak, mint Niobe sirhatott . . .

Csendesen közbevágtam.

— Logikai tévedés van a dologban. Nioba asszony volt, az olasz asszonyok pedig nem sirnak. Itt csak a férfiak sirnak.

A barátom a szivarját rágta.

— Igaza van. Ez a nemzet nem érdemel szánalmat, ez a nemzet el fog tünni a föld színéről. Megették önmagukat . . .

— Ön kegyetlen.

A volt képviselő idegesen igazgatta a nyakkendőjét.

— Téved. Nem vagyok kegyetlen. Csak józanul nézem a dolgokat. Boszant, dühbe hoz ez a dolog. És ez a nemzet mégis a legnépszerübb, a legrokonszenvesebb. Népszerü mindenki, és mindenek előtt. Azért mert antik? Tévedés. Az antik dolgok csak Marczalli Henrik és társai előtt lehetnek népszerüek. Avagy a jókedélyéért szeretik az olaszt a többi nemzetek? Itt nincs jókedély. Itt csak tunyaság, undor ez alatt a csodálatosan szép kék ég alatt. Az olasz kizsebeli ide-

vezeték-e, csatornázása, közvilágitása, kövezése, népoktatása stb., melyeket nem győz eléggé felemliteni.

Bizony van itt hiány, volt is, lesz is, ha soha fel nem állitjuk is az egyetemet, mert a fejlődéssel együtt nőnek az igények és a hiányok, de hát ezeket akarják a legelőből rendbe hozni? Avagy a javaslatban van érintve a házi pénztár, melyből a felsorolt hiányok némely részé fedezhetnénk? mert p. o. ha létesül a vizvezeték, csak nem gondolja G. ur, hogy az általa elfogyasztott viz ára a házi pénztárt fogná terhelni.

A mi a népoktatást illeti, biztositom, hogy e tekintetben Debreczen város nem áll hátrább az ország fővárosánál, de mindettől eltekintve, az egyetem felállitásával érintetlen marad az a pénztár, mely emlitett hiányok fedezésére szolgált, az egyetem fel nem állitása esetében pedig nem áll rendelkezésünkre azon jövedelmi forrás, melyet én az egyetem felállitására kijelöltem.

De hát gondolja G. ur, hogy Budapesten, vagy Kolozsváron, vagy másutt, midőn az egyetemet felállitották, rendben volt minden? Dehogy! A tapasztalás azt mutatja, hogy egy-egy nagyobb szabásu uj intézmény inkább önként vonja maga után a hiányok pótlását. Egy kis példát hozok fel. Nézze meg csak az igazságügyi palota környékét, mimódon épülnek ott a házak, egyik emeletes ház épül a másik után, a téglaburkolatu járdát asphalttal cserélték fel; a sáros utczát kikövezték. Meddig maradt volna még az a környék a régi állapotban, ha oda nem viszik az igazságügyi palotát? Igy leszünk az egyetemmel, csakhogy fokozatosabb mértékben, akkor többen fogják meglátogatni Debreczent, az ország minden vidékéről, szülők, tudósok és Debreczen igyekszik minden irányban a várost fejleszteni.

Mintegy neheztelve jegyzi meg czikkiró, hogy az inditványozót országszerte finánczkapaczitásként tüntetik fel. Hát bizon ez sok hiusággal eltelt gyenge embernek szemet szur. Legyen nyugodt G. ur, s a többiek mind, az inditvány tevőre sem a kárhoztatás, sem a dicséret nincs semmi hatással, mind a két feléből volt bőségesen része, és mindig megnyugtatta az, hogy nem tekintve sem jobra, sem balra, csak a közérdeket szolgálta.

Ezután próbálja czikkiró nemzet gazdászati szempontból értékteleniteni az inditványt egyuttal országos hirüvé avatván fel a debreczeni marha tenyésztést.

(Vége köv.)

— **Belföldi hir.** (*A kiegyezési tárgyalások.*) A magyar és osztrák miniszterek közös értekezleten a kiegyezési tárgyalásokat befejezték, teljesen megállapodva a végleges törvényjavaslatba. Budapesten állapitják meg husvét után s azonnal beterjesztik a parlamentnek.

A Debreczeni Első Takarékpénztár közgyülése.

Debreczen, márczius 23.

A Debreczeni Első Takarékpénztár tegnap tartotta évi rendes közgyülését a részvényesek nagy érdeklődése mellett. A hatalmas pénzintézet ötvenéves fenállásának megünneplése már tegnap előre vetette fényét. Az igazgatóság már ezen gyülés napirendjére kitüzte a nevezetes évforduló megörökitése felett való tanácskozást s a közgyülés egyhangulag emelte határozattá azokat a javaslatokat, melyeknek elfogadásával maradandó emléket állitott magának a debreczeni első takarékpénztár, a melyekkel a kultura és emberszeretet oltárán hozott gazdag áldozatot.

Az emlékezetes gyülés lefolyásáról tudósitónk a következőkben számol be:

Kevéssel tiz óra után nyitotta meg *Szepessy* Antal vezérigazgató a népes közgyülést az intézet saját helyiségében. Jelezte a rendkivüli alkalmat, a melyben a társaság mostani közgyülését tartja. Ez évben éri meg, juliusban, fennállásának ötvenedik évfordulóját, a midőn a magyar nemzet meg ezeredik életévét ünnepli. Miután szivélyesen üdvözölte a részvényeseket, jelezte a gyülés határozatképességét és azt megnyitotta. A jegyzőkönyv vezetésére *Komlóssy* Arthur jogtanácsost, hitelesitésére Ormódy Lajost és Koszorus Lajost kérte fel.

Jelen volt 46 részvényes 710 részvényt képviselve 557 szavazatra jogositva.

Komlóssy Arthur pontonként felolvasta az igazgatóság terjedelmes jelentését, a mely felöleli az igazgatóság sokoldalu tevékenységét, a különféle üzletágak forgalmát és javaslatot tesz a 150 ezer frtnyi tiszta nyeremény felosztására vonatkozólag.

A jelntésből kiemeljük a következőket:

Az intézet nyereséggel részt vett az

---

gen embertársait. Kifosztogatja őket, lehuzná a bőrt róluk. Ide önti a pénzt Európa. Tömött tárczával jövünk ide, és legfeljebb csak utiköltségre marad, mikor távozunk. Avagy kárpótolja önt az a sok rosz antik cserépedény, amit drága pénzen itt megszerez. De megcsalják még azokkal is?

— Nem. Semmiesetre. A képviselő kényszeritett megállani. A korzón állottunk és mialatt beszélt erővel, le akarta csavarni a kabátom felső gombját. Diadalmasan szólott:

— No, lássa, hát érdemel ez a nemzet népszerüséget? Nem.

Csendesen folytatta és tovább vitt. A hangja szomoru volt:

— Mondja mit tart felőlem?

A kérdés szerfölött meglepett. Vajjon mit akarhat ez az ur.

— No, nem ugy értem. Rokonszenves vagyok ön előtt?

Kezdett izgatni a kérdés.

— Hát rokonszenves. Amennyire rokonszenves lehet egy uri ember, akit egy óra előtt ismertünk meg.

A képviselő megelégedéssel bólintott.

— Ezt vártam. — És lássa én vagyok az országban a *legnépszerüllenebb ember*..

Majd hirtelen felkapta a fejét és a szemembe nézett.

— Nem hallott valaha Süttkeiről. Süttkei Tamásról.

Őszintén feleltem:

— Nem.

— A bukott képviselőről?

— Arról sem.

— Hát az a bukott képviselő én vagyok.

Nem lepett meg a dolog. Bukott képviselő sehol sincs, több mint Magyarországon. Rokonszenvesen simogattam meg karját és gyöngéden szóltam. A részvét a bukott képviselők vigasza.

— És önnek ez fáj?

Süttkei nyomatékosan felelt.

— Nem, — és hadonászni kezdett. — Nem fáj. Ezt az örömet nem szerzem meg az ellenségemnek. Aztán révedezve nézett a tenger felé:

— Kétszer küldött fel a kerületem. Ellenjelölt nélkül, egyhangulag. Harmadszor, mikor ismét felléptem, a baromdoktor ellenem zuditotta a népet. Az bántotta őket, hogy nem tartottam beszámolót. Ugy gondolkoztam, hogy az ilyesmi felesleges, — és Kánya Pálnak, a kortesemnek kétezer forintot utalványoztam előleges költségekre. Ekkor már meg volt vesztegetve a kormánytól az egész kerület. A korrupczió dühöngött. Azt fogták rám, hogy dohos bort adok a népnek. A legborzasztóbb vád egy jelölt ellen. Elmentem személyesen megkóstolni a bort. Pokolian dohos volt. Az ember megvadult tőle. Elővettem Kányát. Az én hü emberem azzal felelt hogy megharagudott. „Ez a bizalom?“ orditott, mikor számoltatni kezdtem. Odavágott elébem 23 forint 40 krajczárt. „A többi elment a költségekre“. És ott hagyott. Ellenségem lett. Egy hét mulva fel akarták gyujtani a házamat, mikor szólni akartam a néphez: megvertek. Rám fogták, hogy Polónyi Gézával czimborázom, és elakarjuk adni a hazát a németnek. Ez azonban kevés volt. (A dohos borért borzasztó szokott lenni a büntetés.) Elüldöztek a saját falumból, ki a birtokomról. A cselédeim rám fogták, hogy hazaáruló vagyok. A belső inasom megesküdött, hogy Polónyi Géza személyesen volt nálam. És a kulcslyukon keresztül látta, mikor a hazaárulás felett tanácskoztunk. El kellett bujdosnom a falumból. Más faluba mentem lakni. A kormánynak nyolczvanezer forintjába került az egész heecz, de a főispán unokaöcscse elvette a kerületet a kezemből. — Ez az én tragédiám.

Részvéttel néztem rá.

— Elég megható dolog.

— Azóta vagyok én a legnépszerütlenebb ember az egész országban. Ha akad

állami converzió müveleteiben. A mult év utóljan megkezdte a zálogleveleken nyujtandó kölcsönök megszavazását: — a zálogleveleket azonban csak ezen év folyamán hozza forgalomba. Részt vesz az ezredéves kiállításon. Szücs Mihály gazdasági tanintézeti igazgató teljesen önállóan és az igazgatóság befolyása nélkül megirta az intézet monografiáját a rendelkezésére bocsátott jegyzőkönyvek és statisztikai adatok alapján.

A jelentés ezután azokat az általános gazdasági viszonyokat érinti, amelyek a pénzügyi müveletekre befolyást gyakorolnak.

A pénzügyi viszonyok ilyen állapotában csak kisebb mértékben tudta felhasználni az igazgatóság a kinálkozó ügyleteket; de azon törekvését, hogy az intézet régebbi ügyfelei hiteligényeit kielégitse s a velük való forgalom fennakadást ne szenvedjen, — teljes siker koronázta; mert sem hitelvisszavonást, sem a forgalom korlátozását, senki irányában nem alkalmazta. Fizetésképte nségek kevés számmal fordultak elő s ezeknél is csak kisebb összegekkel voltak érdekelve. Az eredményszámlákon kitüntetett leirások leginkább régebbi peres követelésekből származnak.

A pénztári forgalom bevételekben 18,842.536 frt, kiadásokban 18.716,387 frt volt. A betétek állománya 19832 frttal csökkent, de azért az év végén mégis 6,428.456 frtot tett. A váltó-tárczában a mult év végén 7718 drb váltó volt 4,028.327 frt értékben, a mely az előző évihez képest némi csökkenést mutat, — s ezzel összefüggésben áll a visszleszámitolási üzlet csökkenése. A kézi-zálogüzlet értékben emelkedett. A jelzálogkölcsönök összege év végén 2162 drb kötvényen 1,863.880 frt értéket képviselt, — nehány száz forinttal kevesebbet, mint az előző évben.

A mult évi tiszta nyereség 147,750 frtot tesz, a mely az előző évről áthozott 3384 frt 55 krral együtt 151,134 frt 55 krra emelkedett.

Ennek felosztására nézve az igazgatóság a következő javaslatot tette:

1. A tartaléktőkéhez 10.000 frt. 2. Nyugdij-alaptőkéhez 4000 frt. 3. Igazgatóság jutalékául, a tiszta nyereségnek 6 %-ja 147.750 frt után 8865 frt. 4. Tisztviselők jutalékául, a tiszta nyereségnek 2½%-ja 147.750 frt után 3693 frt. 75 kr. 5. Osztalékul a részvényeseknek, részvényenként 100 frtjával 120.000 frt. 6. Adakozásokra 1250 frt. 7. 50 éves jubileumunk költségeire 3000 frt adassék, a fentmaradó 325 frt 80 kr. pedig az 1896. évre előrevitessék. E szerint minden egyes részvény után osztalékul 100 frt adatván, ezen összegnekaz 1-ső számu szelvény beszolgáltatása mellett folyó 1896. évi márczius 23-dik napjától kezdve — az intézet pénztáránál és a Magyar általános hitelbanknál Budapesten — fizettessék ki.

A közgyülés a jelentést, miután a felügyelő bizottság összhangban álló jelentését is meghallgatta, — tudomásul vette — az abban foglalt javaslatokat, valamint a bemutatott mérleget is elfogadta s a felmentvényt megadta. Továbbá felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a juniusban vagy juliusban tartandó jubiláris diszközgyülést, a melynek tárgyát az ez alkalomra készitett emlékirat, az adomány és alapitó oklevelek felolvasására és a monografiának közététele képezendi, — rendezze.

Kosszorus Lajos részvényes tag inditványára az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és a tisztviselőknek nagy sikereket elért buzgó müködésökért jegyzőkönyvileg fejezze ki köszönetét a közgyülés.

Majd Komlóssy Arthur terjesztette elő az igazgatóság javaslatát a társaság 50 éves fennállásának ünnepélye alkalmából leendő alapitványok és adományok tárgyában.

Az igazgatóság ugyanannyi összeget hoz javaslatba különféle kulturális, emberbaráti és irodalmi czélok istápolására, amennyit fennállása óta ugyanilyen czélokra évenkint már adakozott. Összesen 47000 forintot tesznek ki azok az összegek, amelyeket a jubileum alkalmából javasol megszavaztatni az igazgatóság. Nevezetesen közmüvelődési alapitvány czimén 15000, szeretetházra, kereskedelmi akadémia felszerelésére és az egyetemre évenként 5000 frtot javasol az értékpapirok árkülönbözeti tartalék alapjából. Továbbá a mongrafia megirására és kiadására 8000, a társulat hivatalnokai jutalmazására 9000 frtot kér, a mely összeg 1893. óta tétetett fére az évi nyereségekből.

A közgyülés a javaslatokat, a bemutatott alapitó okleveleket egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadta el.

Végül az alapszabályokon tettek módositásokat, amelyeket a záloglevél üzlet életbeléptetése követelt. Igy nevezetesen az intézet zálogleveleinek külföldi forgalmára, tekintettel a magyar nyelvü czégjegyzés mellé fölvették a német és franczia czégjegyzést is, — a társaság fennállási idejét a f. évtől számitott 90 évben állapitották meg.

Az üzleti kezelésről szóló pontozatokat pedig az alapszabályokból kihagyták és elkülönitett kezelési szabályzatba foglalták.

Ezzel a közgyülést az elnök berekesztette.

---

egy üres kerület, belepróbálnék ülni, elordítanak:

— Ne hallgassatok reá! Kamineczen is el akarta már adni a hazát.

Szöknöm kell, mindenütt tönkre van téve az életem. Hát van ma más pálya a képviselőségnél? — Nincs. Én vagyok az a bolygó uriember, aki vasuti kocsiban és vendégfogadóban lakik. Egyik üres kerület után a másikba utazom. Népszerütlen vagyok: ez az átkom. Ez lesz a halálom. És a népszerütlen ember irigységével nézem ezt a henye, unatkozó olasz népet, a ki felé rokonszenvesen fordul egész Európa, akit szeretni maholnap emberi kötelesség lesz a kontinensen. Még egy Ádua és a müvelt nemzetek könyezve sietnek segitségére ennek az érdemtelen, henye népnek. Ez fáj nekem, ez hoz dühbe . . .

A tenger mormolt a lábunk alatt. Este lett. A korzón mint aranycsillagok gyultak ki a gázlángok. Az én barátom levette a kalapját és kopaszodó homlokát a futó szellő csókolgatta. A sétálók zürzavaros beszéde messziről mormolásként hatott idáig, én pedig nem világositottam fel Süttkei urat, hogy az országgyülési képviselőségen kivül más pályája is van a busuló magyarnak.

Szinház.

(P.) Szombaton a *„Három testőr“* került szinre a szokott üres ház előtt; most ugyan mentegetőzhetünk azzal, hogy a városi-bál elfogta a közönséget, ugy, hogy alig volt valaki a bérlőkön kivül a nézőtéren.

A kitünő vigjáték elég jó előadásban ment s a jelenlevők jól mulattak annak bohókás jelenetein s élénken tapsolta a közremüködőket.

Cserny Berta (Liza) játékán eleinte némi kedvetlenség látszott, de csakhamar belemelegedett szerepébe s az ő már megszokott helyes felfogásával jászotta végig. *Kiss* Irén (Róza) szintén kitünő alakitást nyujtott, a minthogy ő tőle is csak jót szoktunk látni.

Tapolczay (Rátky) a szeleburdi lapszerkesztőt azzal az elevenséggel, ügyességgel alakitotta, a mely az ő játékának jellemvonása. Azt hisszük, hogy az ő alakitásait sokáig nem fogjuk elfeledni. Az a könnyedség a melylyel ő mozog, — az a biztonság, a melylyel alakjait kidomborit ja s az a természetesség, a melylyel azok jellemét előtérbe állitja, mind rá vallanak a jó szinészre s nagyon igazolják az ő vigszinházi szerződését. Igazán nehezünkre esik rágondolni, hogy pár nap mulva már őt is azok közé kell számitanunk, a kiket Debreczen adott a fővárosnak.

Krémer (Pollacsek) most is discréten s megfelelően alakitotta a borkereskedőt. Ezt mondhatjuk *Rózsahegyi* (Kosnitzky) *Szathmári* (Flóris) *Klenovits* (Hortovay) alakitásáról is.

Tegnap a *Beöthy* László bohózata, a *„Három Kázmér“* először került szinre és pedig jól esik feljegyeznünk, hogy egészen telt ház előtt; a minek talán az a kedvező fogadtatás az oka, melyben ez a darab Budapesten részesült. És valóban a Beöthy első kisérlete sikerültnek mondható; müve ebben a genrében jobb, mint sok más hasonfaju mü, melynek máig az is egy nagy érdeme, hogy nyelvezete finom s óvatosan kerüli a sikamlós kétértelmüségeket, melyek pedig az e fajta müvekben elég gyakoriak szoktak lenni.

Ötletei egészségesek, humora hamisitatlan s annálfogva a derültséget mintegy magával hozza s igy az elismerést is, mely minden lépten tapsokban nyilvánul.

Nagy érdeme a fiatal szerzőnek, hogy korának és eszmekörének megfelelő anyagot vett a kezébe. Eletet tárgyal még pedig azt, a melyben koránál fogva maga is mozog. Különösen sikerült a darab 2-ik felvonása. A félreértések nyomán egyik kaczagtató mozzanat a másikat éri, a nélkül, hogy abból valami a jó izlés rovására menne.

Általában az egész darab kellemes benyomást tesz s a czélt, melyet az iró maga elé tüzött, hogy t. i. a közönséget megkaczagtassa: teljesen eléri.

A mi magát az előadást illeti, arról jót irhatunk, mert bár itt-ott lehetett észlelni egyes hiányokat, de azok már a második előadásnál bizonyára eltünnek.

Tiszayné (Margit) az ő szokott kedvességével alakitotta szerepét, kilépésekor pompás virágállványt nyujtottak fel neki s azontul is folytonos tapssal jutalmazták ügyes játékát.

Margó Z. (Ellen Black) bájos jelenség volt, kivált a második felvonás bicziklis jelenetében sürü tapsokra ragadta a közönséget. Igaz, hogy először a biczikli nem igen akart engedelmeskedni, miután a helytelen inditás miatt lába egy kiálló diszletben megakadt, de ő nem az a leány, a kin az ilyen aprólékos dolog kifoghat, ujra neki indult tehát s egész biztonsággal végezte vasparipáján azokat a nehéz körforgásokat, melyek becsületére váltak volna egy gyakorlott férfinak is.

Ennek végeztével kedves meglepetésben részesült. Az ő biciklijéhez hasonló virág-bicziklit nyujtottak át neki s a zenekarból pompás virág-kosárral lepték meg. A virágmüvészet netovábbja volt ez a virágokból készült biczikli, mely a Janatka virágkereskedéséből került ki.

Sok tapsot kapott és azt annyival inkább megérdemelte, mert a telt ház a szinpadon való biciklizés ujdonságával, az ő érdeme volt, a premier vonzóságán kivül.

Térszüke miatt, minthogy a bohózat ma megismételtetik, a darab többi részleteiről holnapi számunkban szólunk.

A városi-bál.

Az idén, a millenniumi esztendőben tartatott először *Debreczen város bálja*, e hivatalos czimü, fényes tánczvigalom.

Tegnapelőtt este zajlott le általános várakozás közepette, a kilátásban hozzáfüzött ragyogó sikerrel, az Arany bika vendéglő disztermében.

A bál méltó volt a magyar Alföld gazdag metropolisához. Már a lépcsőház és a terem müvészi diszitése meglepő hatással volt az érkezőre. A feljáratnál a város nagy impozáns kivitelü czimere fogadta a belépőt, mig az előcsarnok, mint egy gyönyörü télikert várakozott reá. Az összes előhelyiségekben diszbe öltözött városi hajduk állottak sorfalat, illetve teljesitettek szolgálatot. A legfinomabb izléssel és gazdagon dekorált teremben, a főbejárattal szemben állott a *lady patronesseek* részére előkészitett emelvény. A délszaki növényekkel köritett pódium fölé kéksárga (város szinei) draperia volt feszitve s a páholyok alsó széleit ugyanilyen szalagdiszités ékesitette. A falakat, oszlopokat czimerek, fenyő guirlandok, virágok, pálmák tarkitották kiváló csinnal. A bál 9 órakor vette kezdetét, amikor a diszes, előkelő közönség már csaknem teljes számban összegyülekezett.

Féltizenegy órakor a katonazenekar Rákóczy-induló hangjai mellett vonultak be a bál védasszonyai: dr. Király Ferenczné, Simonffy Imre kir. tan. polgármester karján, utána Vecsey Imréné Márk Endrével. Azután utánuk jöttek Dégenfeld Anna grófnő Körner Adolffal, Dégenfeld Maria grófnő Vecsey Imrével, Király Ilonka dr. Magoss Györgygyel, Király Irén dr. Szentpály Bénivel, Simonffy Imréné urnő, az egyik bálanya betegsége miatt nem jelenhetett meg. -- A Rákóczy-induló elhangzása után kezdetét vette a tánez. Rácz Károly zenekara ez alkalomra szerzett „Városi csárdás"-sal nyitotta meg a tánczot. Eközben átnyujtották a bálanyáknak a diszes albumba kötött tánczrendeket s bordó plüs tokba Rácz Károly városi csárdását. — Városunk notabilitásai közül ott láttuk: gr. Dégenfeld József főispánt, dr. Király Ferencz, dr. Kola János orsz. képviselőket, Puky Gyula kir. táblai elnököt, Széll Farkas, Szeghő István táblai tanácselnököket, Görgey Vincze, Biró ezredeseket, Igyártó Sándor törv. elnököt, Dobiecky Sándor vasuti üzletvezetőt stb.

Ott voltak: *Urasszongok:* dr. Varga Emilné, Sesztina Jenőné, Márk Endréné, Lengyel Imréné, Szent-Királyi Tivadarné, Miskolczy Jenőné, Török Gáborné, Volf Jánosné, Szikszay Istvánné, dr. Kola Jánosné, Veressné Szathmáry Teréz, özv. Tóth Gyuláné, Györffy Aladárné, dr. Sárváry Gyuláné, Horváth Istvánné, özv. Tóth Ferenczné, dr. Csorba Lajosné, Eötvös K. Lajosné, Sinay Gyuláné, Békessy Lászlóné, Rotschnek V. Emilné, Tóth Kálmánné, Mérey Ottóné, Czeglédy Gyuláné, Benkő Sándorné, Horváth Istvánné, Tarbay Józsefné, Fried Leóné, Muraközy Lászlóné, özv. Szőkéné, özv. Göltl Nándorné, Szabó Miklósné, Joó Istvánné, Lápossy Ferenczné, Berger Mórné, Sesztina Lajosné, dr. Losonczy Álmosné, Füleky Pálné, dr. Fráter Imréné, Medgyaszay Miklósné, Kaszanyitzky Endréné, Mayer Emilné, Orbán Alajosné (Budapest) Rickl Antalné. Berger Jenőné, Stahl Gézáné, dr. Kóhr Dezsőné (H.-Nánás.) dr. Nagy Lajosné, Farkas Mórné, Fényes Lajosné, (Ujfalu.) Széll Farkasné, özv. Harsányi Sándorné, Berger Vilmosné, Sámy Béláné. dr. Bruckner Ernőné, Szunyogh Sándorné. Szikszay Szabó Józsefné, Bészler Károlyné, Udvarhelyi Gézáné, Ábrahám Lászlóné, Szeghő Istvánné, Zádor Lajosné, Vecsey Zoltánné, Pálffy Gáborné, Tóth Aurélné, Kardos Lászlóné, özv. Szabó Lajosné, Rössler Richardné stb. stb.

Kisasszonyok: Dégenfeld Anna és Mária comtessek, Miskolczy Etelka, Tóby Pepike, Sárváry Adél, Eötvös Flóra, Fényes Lenke, Sinay Bőske, Fekete Leóna (Budapest), Békéssy Berta, Rotschnek Róza, Mérey Ottilia, Czégely Vilma, Kovássy Erzsike, Tarbay Mariska, Horváth Mariska, Fried Eta, Szőke Gizella, Szőke Ilonka, Lápossy Annuska Losonczy Margit, Pásztor Gizella, Mayer Olga, Varga Irén, Király Ilonka és Irénke, Farkas Erzsike, Fényes nővérek, Harsányi Emma, Széll Marianna, Berger Margit, Stern Mariska, Draveczky Ella, Szikszai Szabó Lenke, Ábrahám Irma, Szeghő Gizella és Ilonka, Kardos Ilonka, Jákó Polin (Derecske), stb. stb.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor** csak esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokou d. e. 10—12-ig. d. u. 3—6-ig.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthon"-a. Keresk. akadémia palotájában.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület főreáliskolai mühelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészitő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szomban d. e. 11—12 óráig.

—

— **Egy pénzintézet alapitványai.** Nemesen érző szivek dobbanását éreztük tegnap azon a közgyülésen, a melyen a Debreczeni Első Takarékpénztár részvényesei tanácskoztak, az előkelő pénzintézet ötven éves fennállásának megünnepelése felett. Egy uj emberbaráti intézmény alapkövét rakták le ott, a mely a társadalom ártatlanul szenvedő és nyomorgó alakjai számára nyit hajlékot azok befogadására, a kik Jézus Krisztus mondotta a vigasztaló szavakat: Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket! Egy másik, még nagyobb alapitványa a takarékpénztárnak, méltó pendantja a város 20.000 frtos koronázási alapitványának. — Mind a kettő talentumos szegénysorsu ifjak segélyezésével nevel a hazának, a magyar nemzeti kulturának hasznos munkásokat. Ismét más alapitvány azt az országra szóló, évszázadokra ható dicsőséges alkotást igyekszik megvalósitani, a melyet Debreczen akar a millennium emlékével emelni. Egy negyedik nagy adomány a kereskedelmi szakoktatás sikerét mozditja elő. Fejedelmi bőkezüséggel honorálja az intézet történetét, megiróját és gondoskodik annak diszes kiállitásáról. Nem felejtkezik meg azokról sem, akik naponta idegizgató fáradtsággal dolgoznak a pénzintézet virágzásán: saját hivatalnokairól.

E jótékony czélu alapitványok és adományok, melyekkel a pénzintézet a hazafiságnak, közmüvelődésnek, emberszeretetnek és saját hivatalnokai iránt való méltányosságnak hódol, a következők:

I. **15000** frtot saját tartalékából elkülönit s azt *közmüvelődési alapitvány* czimen 50 éven keresztül állandóan 5% kamatoztatva külön kezeli. A kamatozás 1896. julius 1-jén kezdődik s 1946. julius 1-ig tart, a midőn a megnövekedett tőke további rendeltetése felett az akkor már 100 éves fennállását ünneplő r.-társaság fog határozni.

Addig is a kamatokból az első tiz évben 600 s azután minden tizedik évben 100 frttal nagyobb összeg az igazgatóság rendelkezésére bocsáttatik, hogy abból nemre és vallásra való különbség nélkül debreczeni, hajdumegyei vagy más, de mindenesetre magyarországi szegénysorsu, olyan szegénysorsu növendékeket segitsen, akik akár kereskedelmi szakmában, akár a képző és iparmüvészet, továbbá mezőgazdaság és ipar terén, akár a müvészetek vagy tudományok más ágában velük született hajlamuknál vagy szorgalmuk és ügyességüknél fogva kitünő előmenetelt tanusitottak s nyilatkozatot állitanak ki, hogy mikor és hol kezdik kiképeztetésüket s jelentést tesznek előmenetelükről. A kérvények az igazgatósághoz intézendők. Egy ifju legfelebb három évig élvezi az ösztöndijat. Az alapitó levél egy példányát a takarékpénztár, egy példányát a városi, egy harmadik példányát pedig a hajdumegyei levéltár őrzi.

II. A *szeretetház* létesitésére 5000 frt alapitványt tesz, nemre és vallásra való különbség nélkül. Az alapitványt, mindaddig mig a szeretetházat a város vagy társadalom létesiti, a takarékpénztár kezeli s kamatait a debreczeni jótékony nőegylet rendelkezése alá bocsátja gyermekágyas szegény anyák, elhagyatott árvák és sok gyermekü nyomorgó családok segélyezése végett. A kamatok felhasználásáról a nőegylet minden évben kimutatást tartozik adni.

III. A debreczeni *kereskedelmi akadémia* teljes berendezésére 5000 frt alapitványt tesz, az igazgatóság által megállapitandó módozatok mellett.

IV. Ötezer frt alapitványt tesz a *debreczeni egyetemre*, illetőleg julius 1-én egyszerre kifizeti a már korábban tett alapitványát.

V. A társaság hivatalnokai jutalmazására 9000 frtot adományoz.

VI. A monografia megirására 1000 példányban kiadására 8000 frtot fordit. A szerzői és munkatársi-dij 3000 frtban állapittatott meg.

— **A nőegylet közgyülése** csekély érdeklődés mellett tartatott meg tegnap délután. 24 tagon és tisztviselőn kivül jelen volt még *Eötvös* K. Lajos, kir. tanfelügyelő, mint vendég. Veresné *Szathmáry* Teréz elnök megnyitván a gyülést, felolvastatta évi jelentését. E szerint segélyezett az egylet 80 szegényt 1575 frt 50 kr. összeggel. Tart ez időszerint 18 árvát, kiknek neveltetése 2719 frt 80 krba került. Ehez Debreczen áldozatkész közönsége — gyüjtések utján — 1255 frt 58 krral járult. A trachomajárvány miatt bérházba kiköltöztetett árvák — belügyminiszteri jóváhagyás alapján — ez évi május 1-én az árvaházba visszaköltöznek. *Székely* Melinda tanitónő állásáról a mult évben lemondván, helyébe *Gecsey* Etelka választatott. Részt vett az egylet *Simonffy* Imre polgármester jubileumán, őt szivből üdvözölvén s neki emléktárgygyal kedveskedvén. Az elnöki jelentés után *Szücs* Kálmán pénztárnok terjesztette elő évi jelentését és a költségelőirányzatot. Bevétele volt az egyletnek 3337 frt 95 kr., kiadása 5359 frt 19 kr. Hiány 2021 frt 24 kr. Ez a nagy hiány arra inditotta az egyletet, hogy olyan határozatot hozzon, mely a tulköltekezésnek elejét vegye és a megbillent egyensulyt helyreállitsa. E végből minden gondozónak minden negyedévben lelkiismeretesen meg kell vizsgálni a maga szegényeit s a választmányi gyülésre vizsgálatának eredményéről vagy

személyesen referálni, vagy ha a megjelenésben gátolva van, irásbeli jelentést küldeni. Egyéb kérelem figyelembe nem vétetik, miről a választmányi tagok ez uton is értesittetnek.

— **Az ev. ref. egyház köréből.** Nevezetes közgyülése volt tegnap az ev. ref. egyház presbiteriumának. *Némethy* Lajos lelkész és *Simonffy* Imre kir. tanácsos főgondnok foglalták el az elnöki széket. A gyülés számos ügyet intézett el, amelyek közül több fontosságánál fogva közérdekü. Igy felolvasták *Mitrovics* Gyula lelkész válaszlevelét a meghivásra. Mint már emlitettük, az uj lelkész április 12-én, husvétot követő vasárnap készül elmondani beköszöntő egyházi beszédét. Debreczenbe pár nappal előbb fog megérkezni. A vasutnál küldöttség fogadja, amelynek alakitása az elnökségre bizatott. Presbiterek e küldöttséghez önként is csatlakozhatnak. Egyuttal kiutalványozta a presbiterium Mitrovics költözködésének költségeit. Nem csekély fontosságu ügyet hozott felszinre *Bakóczy* János debreczeni származásu h.-böszörményi lelkész ajándéka egy vaskos irott könyv, amelyben az ösmert nevü egyházi iró nagy gonddal összeállitotta Debreczen ref. lelkipásztorainak névsorát életrajz kiséretében, a legrégibb időtől 1536-tól, mostanáig. Bakóczy János ezt a forrásul is alkalmatos becses munkáját a debreczeni egyháznak ajándékozta s miután *Kiss* Áron püspök, *Balogh* Ferencz hittanár és *Dicsőfi* József lelkészekből alakitott küldöttség megvizsgálta hitelességét, — a presbiterium levéltára számára köszönettel elfogadta s némi viszonzásul ötven darab magyar arany jutalmat szavazott meg a buzgó szerzőnek. Ezzel kapcsolatban a fentebb emlitett urakat megbizta, mondjanak véleményt arra nézve, hogy a *debreczeni ev. ref. egyház történetének* megiratása mi módon eszközöltessék: pályázat hirdettessék-e reá, vagy pedig valamelyik jó nevü egyháztörténet iróra bizassék? Tárgyaltattak ezután az egyház pénztárainak 1896. évi költségvetései, a melyeket ugy, a hogy előterjesztettek, elfogadott a presbiterium. A tőkepénztárnál szükséglet 21643 frt 35 kr., fedezet 30953 forint 60 kr., fölösleg 9310 forint 25 kr., az egyházi pénztárnál szükséglet 18466 frt 21 kr. fedezet 19850 frt 42 kr., fölösleg 1383 frt 21 kr., az ingyeniskoláztatási pénztárnál szükséglet 44920 frt 07 kr., fedezet 45534 frt 91 kr. Ez utóbbi pénztár költségvetésével kapcsolatban megoldatott elvégre a tanitók fizetésrendezésének és kárpótlékainak két év óta függő kérdése. A közgyülés visszamenőleg 1894. julius 1-ig, a mikor a rendezésnek életbe kellett volna lépnie, ugy fizetés-javitásokat, mint a már esedékessé vált korpótlékokat f. évi április elsejére kiutalványozta. Ezzel az ev. ref. tanitóknak régi jogos kivánsága teljesült. Az iskolai millenniumi ünnepségek rendezésével teljes hatalmulag az iskolaszéket bizták meg. Az iskolai év végén kiosztatni szokott jutalomkönyvek helyett az idén valami millenniumi emléktárgyakat kapnak a szorgalmas iskolás gyermekek.

— **Halálozás.** *Boros* László tekintélyes polgár, városi bizottsági tag, volt mátai biztos tegnap meghalt. Holnap délután temetik sz. Anna-utczai házától ev. ref. szertartás szerint. A család gyászjelentése igy hangzik: Mély fájdalomtól szomorodott szivvel tudatjuk a jó apa, szerető testvér, sógor és rokon néhai Polgár Boross László volt városi tisztviselő és városi bizottsági tagnak, folyó hó 22-kén déli ¼1 órakor, életének 62-dik évében, hosszas szenvedés után történt csendes kimultát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 24-kén kedden délután 3 órakor fognak a Szent-Anna-utczai 2540-ik számu háztól, az ev. ref. uj templomban tartandó gyászszertartás után a Kossuth-utczai sirkertben lévő családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonait, jó barátait és ismerőseit bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1896. márczis 22. Egyetlen leánya: Boross Jolán, férjével Tóth József, Testvérei: P. Boross Márton, nejével Pongor Juliánnával; P. Boross Ferencz, nejével Kágyi Máriával és gyermekeik; számos közeli és távoli rokonok nevében is. Béke lengjen porai felett!

— **A nőipariskola jövője.** E városunkban közel 3 év óta müködő, nagyfontosságu kulturintézménynek a folyó tanév végén a nőegyleti árvaházból ki kell költöznie, miután oda az eddig külön bérházban tartott trachomás árvák felgyógyulván betegségökből, visszaköltöznek. E válságos helyzetben az iskola felügyelő bizottsága Debreczen városához fordult s tőle kér helyiséget, még pedig a Teleky- és Bathyányi utczák sarkán lévő, legközelebb róm. kath. fiiskolának használt házat. Ismerve városunk emelkedett gondolkozásu tanácsát, e kérelem megadásához a legbiztosabb reményeket füzzük, annyivalinkább, mert attól a nőipariskola jövője függ s nem hisszük, hogy Debreczen városa egy ilyen hasznos és fontos intézményt veszendőbe hagyjon menni.

— **Visszatért orvos.** Dr. Szőllősi Béla jónevü fiatal orvos Abbáziából, hova 3 hét előtt utazott — visszaérkezett s orvosi müködését ujból megkezdette.

— **Előkelő külföldiek** érkeznek holnapután városunkba. Üzletvezetőségünk ugyan is a mult évben szerződési viszonyba lépett a sztaniszlaui osztrák vasuti igazgatósággal, amikor *Dobiecki* Sándor üzletvezető Sztaniszlauba ment a tárgyalásokra. Most a póthatározmányok megbeszélésére *Wiersbicki* Lajos lovag, a sztaniszlaui vasuti üzletigazgató több főbb tisztviselő társával Debreczenbe jön. A vendégek Kőrösmező felől érkeznek, hova Debreczenből többen elébök mennek. Kedden este 10 órakor lesznek Debreczenben s a szerdai napot itt töltik. Szerdán délelőtt *Dobiecky* üzletvezető kiséretében megtekintik az ev. ref. főiskola hires könyvtárát, délben — tiszteletükre — társas ebéd lesz a m. á. v. indóházának éttermében. Délután külön vonaton meglátogatják az épülő gépjavitó telepet, majd a helyi vonattal a gőzmalomba, onnan a Margitfürdőbe s aztán a Nagyerdőre rándulnak. Este a szinházba mennek. Kőrösmezőtől Debreczenig való utjokban a kalauzoló tisztviselők kiséretében M.-Szigetet és Szatmárt megtekintik.

— **A debreczeni izr. hitközség hálája.** A debreczeni izraelita hitközség képviselőtestülete tegnap délelőtt igen népes gyülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya volt a zsidóság hálájának tolmácsolása azok előtt, akik a szabadelvü magyar közvélemény élén lobogtatva a zászlót, — diadalra vezették a liberálizmus ügyét s az egyházpolitikai törvények között keresztülvinni segitették a magyar zsidóság reczipálását is. A hitközség előljárósága terjesztette elő azon ismeretes inditványát, hogy a debreczeni izraelita hitközség hálafeliratot intézzen ugy a jelenlegi kormány fejéhez báró Bánffy Dezső miniszterelnökhöz és kultuszminiszterhez Wlassics Gyulához, mint az előző kormány három oszlopos tagjához: Wekerle Sándorhoz, Szilágyi Dezsőhöz és Csáki Albin grófhoz. A képviselő testület egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadta el ezt az inditványt s némi csekély javitás után a feliratokat rövid idő mulva felküldik Budapestre. Ugyancsak ezen a közgyülésen elhatározta a hitközség, hogy a reczepczió emlékére és magyar müvelődési czélokra létesitendő izraelita országos közalap javára **ötezer** koronás alapitványt tesz. — Ezenkivül a helybeli zsidóság között ez alapra gyüjtést indit, amelyhez elsőnek a debreczeni társadalomnak valláskülönbség nélkül általánosan tisztelt alakja, *Steinfeld* Antal, járult *kétezer* koronával.

— **Debreczeni ipartermék.** A szombaton tartott városi bál *táncrendje* méltó feltünést keltett, mit valóban meg is érdemelt. Egy kis tarsoly volt a város szineiből, egyik oldalán a város gyönyörüen himezett czimerével. Belül piczíny tokban pihent a fehér selyembe kötött táncrend. Kék-sárga bojtban végződött a filigrán szijjacskákon függő ügyes jószág, mely a könyvkötészeti ipar valóságos remeke. Örvendünk, hogy eme a legmagasabb igényeket és müizlést kielégitő iparczikk a **Dávidházy Kálmán** könyvkötészetéből került ki.

Táviratok.

— A *Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A t. Házból.

Budapest, márczius 23. A Házelnök először is bemutatta a *Jónás* Ödön uj mandátumát. *Helfy*, *Hodossy és Tóth* Ernő szólottak aztán; fentartották határozati javaslataikat, minthogy szerintük a miniszter nem czáfolta meg vádjaikat. *Ugron* Gábor tört elő ekkor ismét s igen természetesnek tartá a jogfosztást, mert hiszen a parlament lanyha s czinkosa a jogfosztóknak. A miniszter — folytatá — nem tart exposét, ugyis van elég felesleges beszéd, nem szaporitja azt!? Fejérvárynak nincs joga igy beszélni; itt ő nem képviselő, csak alkalmazott. Az ezüst felszerelésre vonatkozólag nagy hanggal jegyzé meg, hogy minden miniszter egyék a saját kanalával, füttesse lakását a saját fájával. Ajánlta a javaslatot elfogadásra. *Fejérváry* miniszter ismét önérzetesen válaszolt a beszédekre, végül jelzé a jövő reformokat a honvédség érdekében.

Az elitélt Szeless Adorján.

Budapest, márczius 23. A *Thul* Valérféle sikkasztási ügyben ma hirdették ki a kir. kuria itéletét s minthogy a biróság nem adott helyet a védő azon kérelmének, hogy *Szelesst* egyelőre szabadlábra helyeztessék, a bombavető azonnal megkezdette 3 hónapi fogházbüntetését.

Uj helyi érdekü vasut.

Budapest, márczius 23. A H.-M.-Vásárhelytől Makóig és Nagyszentmiklósig tervezett helyi érdekü vasut legközelebb a megvalósulás stádiumába lép. Az érdekelt községek most szavazzák meg az épitéshez szükséges költségeket.

Vérengző bika.

Pozsony, márczius 23. Nagy ijedelmet okozott tegnap este a vasuthoz vezető Stefánia-uton egy megvadult bika, mely egy elébe került vasuti munkást felöklelt és a földhöz vágott. Azután lábaival összetaposta. A szerencsétlen embert sulyos sebekkel boritva vitték a kórházba.

Orosz szent képek.

Budapest, márczius 23. Szófiából sürgönyzik: Nehány gazdag orosz kereskedő és magánzó Moszkvában gyüjtést rendezett, hogy Bulgáriában egyházi szent képeket, imakönyveket és más templomi tárgyakat szétoszthassanak a lakosság között. A moszkvai kereskedők már jelezték a szófiai könyvkereskedőknek, hogy ügynökeik e hét folyamán Szófiába jönnek.

Az olimpiai játékok fejedelmi vendégei.

Budapest, márczius 23. Károly Lajos főherczeg, mint Athénből jelentik, jelen lesz az olympusi játékoknál. A Cook-féle utazási vállalat táviratilag utasitást kapott,

hogy a „Hotel d' Angleterre"-ben a királyi herczeg részére az illető lakosztályokat készen tartsa. A magas vendég odaérkeztét márczius 29-re várják. A görög kormány hivatalos uton kapott értesitést a kir. herczeg odaérkeztéről. Mohamed Ali pasa, az egyptomi khediva fivére, szintén bejelentette, hogy részt vesz az olympusi játékokon.

Körözött pékmester.

Budapest, márczius 23. Mult év októberében történt, hogy Bécsből Rátz Tóbiás 27 éves, róm. kath. pékmester eltünt Favoritenstrasse 38. sz. a. lakásáról. Az eltünt idegbajos ember létére valószinüleg üngyilkos lett. A gazdag rokonok most felkérik Magyarország összes hatóságait, hogy nyomozzák ki a szerencsétlen embert, s ha valaki nyomra tud vezetni, annak *2000 frtot* adnak jutalmul. Rátz Tóbiás személyleirása ez: Magas termetü és sovány, beteges sárga aranyszinü, szép fogu, fekete göndör haju, kis fekete bajuszu és szemüveget viselt.

Románok és a békekongresszus.

Budapest, márcz. 23. Az interparlamentáris békekongresszus romániai tagjai — mint Bukarestből távirják — hosszas tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy nem vesznek részt a nyár folyamán Budapesten tartadó nemzetközi kongresszuson. A tanácskozások a kulturliga irodájában Urechia elnöklete alatt folytak, ki minden befolyását latba vetette, hogy a román tagok részvételét meghiusitsa, különösen utalván a brüsszeli kongresszuson történtekre, melyek Románia megjelenését erkölcsileg lehetetlenné tették. A határozatot szótöbbséggel hozták.

Irodalom — müvészet.

* **Magyar nemzet története.** A Lampel-czég millenniumi képes diszmunkájából a Szalay-Baróti-féle „Magyar nemzet történeté"-ből ép most hagyta el a sajtót annak harminczegyedik füzete. A Jagellók korát folytatva, a II. Lajos király alatti időket (1516—1526.) beszéli el egészen a magyar hadseregnek Mohács alá vonulásáig, tehát a szerencsétlen csata közvetlen előzményeig. E füzetet a mohácsi ütközetnek a Hadi Krónika után készült tervrajza rekeszti be. Az illustrációk közt feltünő szép a „Dobozi" czimü önálló mümelléklet, mely Székely Bertalan ismert müvészi alkotása után készült. II. Lajos király pecsétje (az Orsz. Levéltárban őrzött eredetiről), II. Lajos emlékérme a (Nemzeti Muzeum régiségtárából), Mária királyné emlékérme és aláirása. (Az Arch. Értesitő 1887-iki évfolyamából.) II. Lajos ezüst-garasa. (Veszerle érm. tábláiról.) II. Lajos emlékérme 1525-ből (a Nemzeti Muzeum régiségtárából). I. Ferencz franczia király (Tizian V. festménye után készült s a bécsi cs. és kir. családi hitbizományi könyvtár metszet-gyüjteményében őrzött metszetről), Török főtiszt (egykoru nyomtatvány czimlapjáról, a Nemzeti Muzeum könyvtárából), II. Lajos arczképe (1526-ban készült metszetről, (az Orsz. képtár metszetgyüjteményéből). A mohácsi csata tervrajza (a „Hadi Krónika" nyomán). Rajzolta Hátsek Ignácz.

* **Szabadságharcz története.** Gyors egymásutánban érik magokat a Lampel-czég (Wodianer F. és Fiai) kiadásában megjelenő „1848—49-iki magyar Szabadságharcz történeté"-nek füzetei Gracza György rendkivül érdekfeszitő irmodorában leirva. Most már az 55-ik füzett látott napvilágot. Ebben fejezi a bánsági rácz felkelés történetét, mely Hadik M. tábornok fényes győzelmével véget ért. Aztán a téli hadjárat többi müveleteit irja le sorba mint végrehajtattak s azok közt a várostromoknak és bevételeknek juttat előkelő szerepet. Elragadó és lelkesitő a piskii hidnál Bem apó vezérlete alatt vivott csata a maroknyi magyar seregnek a tengernyi sok orosz ellen s ép oly gyászos emléket örökit meg a szerző Nagy-Enyed pusztulásának leirásáról, mely közben az 55-ik füzet szövege megszakadt. A képdisz e füzetben is méltóan sorakozik a megelőző füzetek pazar illusztrációi mellé.

* **A millennium és a Magyar Hirlap.** Mindössze nehány hét választ el még bennünket Magyarország félévig tartó nagy ünnepétől, a millenniumtól. Erre a nemzeti nagy ünnepre készül most mindenki országszerte. Magától értetik, hogy a sajtó, amely minden nemes ügynek a fellenditője, a legelső tényezők közt foglal majd helyet, amelyek a közönség segitségére lesznek abban, hogy mindenki tökéletes tájékozást szerezhessen arról, ami az ezredéves ünnephez tartozik. De a sajtó organumai közt is első helyen áll ezzel az igyekezésével a Magyar Hirlap. A Magyar Hirlap eddig is a legváltozatosabb és legtartalmasabb fővárosi napilap volt; a legjelesebb irók és hirlapirók oly számmal csoportosultak köréje, hogy ebben a tekintetben a Magyar Hirlap szinte versenyen kivül áll. S mégis ujabb és ujabb áldozatokat hoz ez a kitünő napilap a közönségnek, hogy a millenniumi nagy campagneban a Magyar Hirlap olvasói kapják mindenről leggyorsabban a tökéletes információkat. Egész sereg uj munkatársat szerződtetett a Magyar Hirlap a végett, hogy könnyebben felelhessen meg millennáris feladatainak. A kiállitás egész ideje alatt folyvást ad ugyanis a Magyar Hirlap külön lapokat, bővitett s a rendesnél sokkal terjedelmeseb számokat, az események szerint. Ezenkivül „Kiállitási Utmutató"-val is kedveskedik a közönségnek. Ez az Utmutató szinte nélkülözhetetlen lesz mindazoknak, akik a kiállitást alaposan akarják megnézni; s a Magyar Hirlap előfizetői potom áron, negyedrészeért a rendes árnak, juthatnak majd hozzá. Szóval a Magyar Hirlap semmi áldozattól sem riad vissza, hogy magát a nagy közönségre nézve pótolhatatlanná tegye. Előfizetési ára évnegyedre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 krajczár. Az előfizetési összegek a Magyar Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, Honvéd-utcza) küldendők.

A Kossuth-gyász.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, márczius 22.

Impozáns módon nyilatkozott meg ma Budapest közönségének, az ország szivének kegyelete a legnagyobb magyar, a nemzet édes atyja, Kossuth Lajos halhatatlan emléke iránt. Az egész főváros gyászt öltött. Fekete ruhás alakok lepték el azokat a helyeket, ahonnan a gyászmenet egyes részei kiindulók voltak. Fekete zászlók lengettek a házakon, épen mint két évvel ezelőtt, amikor Kossuth Lajos halálának megdöbbentő hirére.

Akkor határozta el a főváros közönsége, hogy ezt a szomoru napot minden esztendőben kegyeletesen megüli.

Gyönyörü tavaszi idő kedvezett a kegyeletes ünnepnek.

Az egész főváros közönsége talpon volt. Alig volt a fővárosnak olyan egyesülete, mely a gyászmenetben való részvételre nem jelentkezett volna.

Már a kora déli órákban ezrével hullámzott a fekete gyásyba öltözött közönség a muzeum környékén, ahonnan a gyászmenet csoportonként kiindult.

Délután két órakor nagy tömeg indult utnak a Kálvin-térről a temetőbe. A házak ablakaiból és az erkélyekről gyászruhás hölgyek szemlélték az elvonuló menetet.

Az uton.

A muzeum-köruton Brázay nagykereskedő háza előtt egy perczre megállt a menet. Az erkélyen Ruttkayné Kossuth Lujza, Kossuth Lajos nővére állott. A közönség kalaplevéve üdvözölte. A muzeumkörut és a kerepesi-ut torkolatánál kissé megbomlott a rend, de a buzgó rendezők csakhamar elháritották az akadályokat és most már zavartalan rendben folytatta utját a menet végig a Kerepesi-uton a temető felé. A nemzeti szinháznál már előre nagy közönség foglalt állást, amely megérkezvén, a menet csatlakozott hozzá. A népszinház épületére gyászfátyollal bevont két hatalmas nemzeti lobogót tüztek ki. A népszinház erkélyéről a müvészek, müvésznők nézték az elvonulást.

A tömeg időközben annyira felszaporodott, hogy mire a menet eleje a nagy körutra ért, a menet vége még a muzeumköruton volt.

A temető kapui előtt előre kiküldött rendezők várták a menetet, amely a legnagyobb rendben vonult a sirkertbe.

A temetőben.

Kossuth sirját, amikor a menet odaért, már nagyszámu közönség vette körül, itten az önkéntes tüzoltók tartották fenn a rendet. A sirhely vaskorlátján belül állottak az országgyülési képviselők és Kossuth Ferencz, a ki gondosan rendezgette atyja sirkövén a koszorukat. A képviselők sorában ott voltak: Komjáthy Béla, Lakatos Miklós, Illyés Bálint, Endrei Gyula, Molnár Jónás, Hentaller Lajos, Helfy Ignácz, Bartók Lajos, Sima Ferencz, azonkivül Pongrácz Béla báró, Várady Károly és végül Benyovszky és Rédey grófnők. A sirhelyet szebbnél-szebb koszoruk ékesitették. A legszebbek közé tartozott a Magyar- és Erdélyország honleányaié, a melyet Szentmiklóssy-Latina Ilona helyezett a sirkőre, továbbá a müegyetemi kör, a 48-as és függ. párt, a Kossuth Ferencz védnöksége alatt álló jótékony egylet, a Kossuth-nőegylet, a magyar gazdasági gépgyár és a magyar nemzeti egyesület koszoruja.

A sirnál legelőször *Endrey* Gyula tartott beszédet a 48-as és függetlenségi párt nevében, ekkor két diszmagyarban öltözött egyetemi hallgató állott a sirhely bejárata elé kivont karddal és nem engedett senkit sem bemenni az elzárt kis térbe. *Endrey* Gyula mély csendben és levett kalappal álló néptömeg előtt mondotta el hatásos beszédét, a mely a következőleg hangzik:

A függetlenségi és 48-as párt tagjai koszorut hoztunk sirodra Kossuth Lajos!

Két éve már, hogy nagy lelked elhagyta porhüvelyét, de mi azért ugy érezzük, hogy te nem hagytál el minket, hogy te most is velünk vagy, hogy te most is a mienk vagy, bennünk élsz és élni fogsz mindörökké; mert te nem haltál meg, Kossuth Lajos és nem is fogsz meghalni soha.

Mikor hazahoztunk idegen országból, nem azért hoztunk haza, hogy eltemessünk, hanem azért hoztunk haza, hogy poraid fölött oltárt emeljünk az önzetlen hazaszeretetnek, a nemzet örök jogainak, ahaza teljes önállóságának, függetlenségének. Ez oltáron örökké égni fog nemcsak a nemzeti kegyelet, de a nemzeti önbizalom és a nemzeti vágyak kiolthatatlan lángja is, a mely a jelen sivárságában megvilágitja a multak dicsőségét és bevilágit a jövő ködébe, éltetve és ápolva a reménységet, a melyről a nemzet le nem mond soha! Ez oltár előtt minden hazafi leborul, hogy áldja istenét, a miért tégedet nekünk adott, ki hazaszereted nagyságával, eszméidnek gazdagságával, elveidnek tisztaságával, küzdelmeid nemességével, áldozatkészséged páratlanságával, szenvedéseid megmérhetetlenségével és életednek tanulságaival apostolunk voltál, vezérünk voltál, apánk voltál és — az maradsz.

A megalkuvás korszakában akadtak ugyanolyanok, a kik tégedet örökre eltemetni akartak és akik csak azért kivánták haza-

hozni halhatlan lelked porhüvelyét, hogy Itália kék ege alul egy hazajáró lélek itthon ne kisértsen és ne zavarja a kishitüek csöudes nyugodalmát.

Azt hitték, hogy ha téged haza hoznak és itthon gyászpompával eltemetnek, megtették minden honfiui kötelességüket és sirodra felirhatják: Meghalt, eltemettetett. Elhunyt, — elfeledtetett.

Hála a nemzet géniuszának, — csalódtak. Téged nem feledett el a nemzet és nem fog elfeledni soha; mert a te neved kitörülhetetlenül be van vésve minden igaz magyar szivében és mert a te nagy lelked ma is él, ma is munkál, ma is lelkesit, teremt és alkot, küzd és győzni fog . . .

A függetlenségi és 48-as párt nevében leteszem sirodra a koszorut és a párt nevében egy hitvallást teszek.

Hiszek egy istenben, magyarok Istenében. Hiszek a te eszméd örök igazságában a te elveid diadalában. Hiszek a te halhatatlanságodban, hiszek a te feltámadásodban; mert te nem halál meg Kossuth Lajos és nem is fogsz meghalni soha! . . .

Leirhatatlan lelkesedéssel fogadták a beszédet és ezután *Bartók* Lajos képviselő lépett fel a sirkő szélére, hogy elszavalja ódáját, amely a költő legszebb alkotásaihoz tartozik. Zugó éljenzés követte Bartók szavalatát is, mire *Peregrimyné* mondott beszédet a Kossuth-nőegyesület nevében és diszes koszorut helyezett a sirra. Szép beszédet mondott még *Lósy* József a magyar nemzeti egyesület nevében, *Hannik* az asztaltársaságok képviseletében, továbbá a magyar gazdasági gépgyár egyik kiküldöttje. Minden egyes beszéd elhangzása után szép lassan megindult az illető testület és utánna a másik, a legnagyobb rendben. A zászlókat a sir mellett háromszor meghajtották, a mit minden egyes alkalomkor kalapleemeléssel köszönt meg a sir előtt álló *Kossuth* Ferencz. Az ünnepség hat óra után ért véget, amikor a temetőt zsufolásig megtöltő néptömeg megkezdte a kivonulást a temetőből. Kossuth Ferenczet, a ki titkára kiséretében az utczákon elhaladt, lelkesen megéljenezte a csapatokban hazamenő néptömeg.

CSARNOK.

Mihály és Miska.

— Törvényszéki tárgyalás. —

Irta: **Petrus Jenő.**

(Folytatás és vége.)

Az öreg szólt:

— Segitségedre küldte Boszus Miskát. Szolgáljon neked . . .

— Áldott az Ur! szóltam. — Hol vagyon a segitségem?

Az öreg szólt:

— Alattad.

Én kérdeztem:

— Nem látom?!

Az öreg azt mondta:

— Hunyd be a szemeidet és látod.

Én ugy cselekedtem. Behunytam a szememet és megláttam Miskát. Alattam volt és én a nyakában, a vállain ültem...

A közönségből mozgás nesze hangzott fel. Az elnök csendre figyelmeztetett. A biró kérdezett:

— Hogy nézett ki az a Miska?

— Épen ugy, mint én néztem suhanczkoromban, instálom . . .

— Ugy néz ki most is?

— Szakasztott olyan, mint volt . . .

— Mi történt aztán, hogy meglátta a Miskát?

— Ne busulj! én vagyok a katona te helyetted. Te az Ur szolgája vagy. Neked nem szabad fegyvert fogni, embert ölni. De nekem szabad. Nem vagyok a gyülekezet tagja, — még tisztátalan vagyok...

A vádlott elhallgatott.

A teremben percznyi csend állott be.

A közvádló felemelkedett s a tárgyalás elejtett fonalát felvétetni kéri.

Az elnök átveszi a szót:

— Adja elő a gyilkosságot körülményesen. Beszélje el a hogy történt.

— Azt akarom. Tessék meghallgatni.

— Beszéljen.

— Este Latkóczi Pista és Jármi Gyurka régi katona czimborákkal találkoztam. Vasárnap volt. Hetfüre kaszálni kellett volna, de nagy eső volt s az ég még nem derült ki egészen. Hát ilyenkor a gazdaember szeret elidőzni. Bementünk egy ital borra a Novella-vendéglő korcsmájába. Időzgettünk, iddogáltunk. Valahonnan a czigány is előkerült és ráhuzta. Mikor aztán jól behaladtunk az estébe, én haza akartam menni. A pajtások tartóztattak. Én vonakodtam. Latkóczi azt mondta:

— Tán félsz az asszonytól? Jobban ismerem én Buzás Erzsit, mint te. Jólelkü asszony az. Nem bánt a téged . . .

Szeget ütött a fejembe a beszéd és azt kérdeztem Latkóczitól:

— Honnan ismered te a feleségemet, Buzás Erzsit, jobban mint én.

— Még leánykorából? Derék cseléd volt. Szerettük egymást, de az anyám nem engedte, hogy elvegyem.

Azután Jármi is beleszólt. Beszélgettünk az asszonyokról, meg a leányokról tovább. Buzás Erzsiről olyakat is beszélt Latkóczi, a milyeneket csak az asszony urának volna szabad tudni. Az ura pedig tetszik tudni, én voltam. Én, Boszus Mihály. De én már ezeket csak fél álomba hallottam. Igen, mert hogy a bor az üvegből már a pohár mellé is csorgott, — azt mondta Boszus Miska:

— Nyugodj Mihály. Nem való már ezt jámbor embernek hallani . . . Én még mulatok . . .

Én tehát, Boszus Mihály, elszunyadtam. De Miska, Boszus Miska, az én másik felem, nem tudott betelni az itallal. Megrakatta az asztalt üvegekkel. Azután tánczra perdült. Latkóczi meg Jármi majd kidőltek már mellőle. De Miska csak járta, sőt az asztalra is felugrott és az üvegek közt is tánczolt. Pocsolya lett a bortól a szobában, az üvegdarabok csak ugy bugyborékoltak benne mint, valami békák a tóban, — mig aztán kitakaritották. Miska ujra bort hozatott. A nagybőgős már nem akart inni.

Miska beleöntötte a bőgőjébe.

Erre a czigányok megharagudtak. Összeszedelőzködtek és elmentek.

— Sebaj no! — kiáltott Jármi. — El leszünk nálatok nélkül is. Ugy-e pajtás?!

— Igyunk!

— Hol van Latkóczi? kérdezte Miska. Mert mig takaritgattak, törölgettek, sepergettek, Latkóczi kiment és nem jött vissza.

Jármi azt mondta:

— Csitt! Egy szép asszonyhoz ment. Mindjárt jön.

Megint az asszonyokról kezdődött a beszéd. Miska ujra kérdezte:

— De hát hova tünt ez a Pista?

— Sohse kérdezd! Igyunk. Bort! — kiáltott Jármi.

E közben a hajnal bepiroslott az ablakon. Az égen a mécseket ótogatni kezdték. Én, Boszus Mihály, felébredtem és azt mondtam Miskának:

— Gyerünk!

Jármi megint bort parancsolt. Már nem igen jól esett Miskának, de hogy a czimboraságot el ne rontsa, segitett elfogyasztani ezt is.

— Na még! a Szentjános áldását! Hé! vendéglős ur! Még egy üveggel . . .

Megint ittak . . .

Már világosodott, mikor a vendéglős kituszkolt bennünket a korcsma ajtaján.

Én még arra emlékszem, hogy Jármi elkisért egy darabon. Azután Boszus Miska vitt haza.

Nagyon álmos lehettem. Vagy nem tudom mi lelt volt. Miska nem állott biztosan a lábán. Mindig attól tartottam, hogy a sárba ejt. Miska azonfelül nem szünt meg Buzás Erzsiről, a feleségemről, meg Latkócziról mosolyogni. Nem állhattam s odaszóltam neki:

— Fogd be a szád Misi! nem olyan asszony az.

De Misi csak nem hagyott békét. Azt beszélgette: hogy a mig mi mulattunk, Latkóczi Buzás Erzsit látogatta meg.

— Nem igaz, nem igaz: — szóltam.

— Könnyü arról meggyőződni, kiáltott Miska.

És rohant velem hazafelé mint a fergeteg. Mikor hazaértünk, berugta az utczaajtót, be a házajtót . . .

A vádlott elhallgatott. Az elnök kérdé:

— Mi történt azután?

— Azt még láttam, hogy Latkóczi az ablakon kiugrott; — azt is: hogy Boszus Misi az ajtó sarkától felragadt fejszével utánna sujtott, de hogy Buzás Erzsit, a feleségemet érte a csapás, azt mai napig sem értem . . .

Ismét csend állott be. A vádlott eddig magasan tartott feje mellére csuklott.

— Mit tud még? kérdé az elnök.

— Annyit, hogy Erzsi térdre rogyott előttem és fehér pőre karjával átölelte Miskát. Arra is emlékszem, hogy én, Boszszus Mihály, lehajoltam és megöleltem a feleségemet, de hogy mi történt tovább, nem emlékszem, nem tudom.

Ezt nem akarta nekem elhinni a vizsgáló biró ur . . .

A törvényszék azonban egy fehér szakálu, pápaszemes, feketeruhás férfi szavára, ki a vádlottat hosszasan vizsgálgatta, elhitte.

A hallgatóság fellélegzett.

Debreczeni Városi Szinház.

Idénybérlet 136. sz. Páros bérlet 136. sz.

Hétfőn, 1896. márczius hó 23-án:

A három Kázmér.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Beőthy László. Zenéjét Szabados Béla. (Rendező: Hevessy.)

Kedden, 1896. márczius hó 24-én,

páratlan bérleben, Somló (Schaitl) Emma felléptével:

Klári.

Operette.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Konoz Ákos.**

Férfiruhákra

Peruvien, Tricot, Doskin, brassói és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

czégnél 254 0—3

Debreczen, Rózsatér.

Hirdetmény.

„A nagybányai első műmalom és szeszgyár részvénytársaság“ f. évi márczius hó 8-án megtartott rendkivüli közgyülésén elhatározta, hogy a tulajdonát képező **műmalmot és szeszgyárat teljes felszerelésével együtt örök áron eladja, esetleg 6 évtől 12 évig terjedő időszakra bérbe adja.**

Ennélfogva felhivatnak mindazok, a kik a gyártelep megvételére, vagy bérletére igényt tartanak, **hogy az iránt megteendő irásbeli ajánlataikat 1896. évi április hó 15-éig bezárólag** a „nagybányai első műmalom és szeszgyár részvénytársaság“ igazgatóságához Nagy-Bányára czimezve benyujtsák. A bérletre, valamint az eladásra vonatkozó feltételek Nagy-Bányán a részvénytársaság hivatalos helyiségében, a hivatalos órák alatt, Szatmáron Daróczy Endre ügyvéd urnál, Nagy-Károlyban Vagner Lajos vaskereskedő urnál, **Debreczenben Torday Gábor ügyvéd urnál** és Budapesten Lavrich Gusztáv ügyvéd urnál (Koronaherczeg-utcza 17. sz.) megtekinthetők

Az eladásra, esetleg bérbeadásra szánt telep egy műmalomból, ezzel kapcsolatos szeszgyárból, egy nagyobb szabásu hizlalótelepből s ezeknek megfelelő mellékhelyiségekből áll.

A Wörner J. és társa által 1892-ik évben teljesen felszerelt legjobb karban levő malom-, gőz- és vizerőre berendezve napi 100 mmázsa őrlőképességgel bir. A malom mellett a molnár által használható lakóház, magtárhelyiségek, kazánház és alkalmas iroda van.

A szeszgyár a modern technika minden ujitásával berendezve naponként 25—30 mmázsa termelőképességgel bir. A gyár alatt alkalmas pinczehelyiség van 30 hordónak befogadására, továbbá magtár, csiráztató és raktárhelyiségek.

A hizlaló udvarán, mely az előbb felsorolt gyári helyiségektől teljesen elkülönült, van egy teljesen uj lakóépület a felügyelőszemélyzet használatára, egy cseléd lakóház, egy jégverem és raktár, egy nagyobb magtár 2000 mm. gabona befogadására, egy nagyobb istálló 80 drb. marha és kisebb istálló 6 drb marha elhelyezésére és egy faszin.

Külön eladás tárgyát képezik egy Baler-kazán, egy vasból készült czefrehütő készülék és több a helyszinén megszemlélhető ingó-ág.

Nagybányán, 1896. márczius havában.

„A nagybányai első műmalom és szeszgyár részvénytársaság“ igazgatósága.

257 3—3

Bérbe adó.

Karczagon a legélénkebb forgalmu utczában egy

üzlethelyiség

melyben **Antalfy L. K. czég fűszerkereskedő főüzlete már 18 év óta van, folyó év augusztus l-sőre,** a hozzátartozó 4 szoba, konyha, 2 kamara, pincze és aprójószágnak való helyiségekkel együtt **igen előnyös feltétel mellett bérbe adó.**

Kiadó továbbá az üzlet melletti **gazdasági gépraktár helyiség is** és bérbevevő kivánatára, tulajdonos hajlandó **a két üzlethelyiséget egybeszakitani** és a **mai kornak megfelelően, kirakattal és rollóval ellátni.**

Ezen üzlethelyiség kibérlésére **10 évi szerződés is köthető.**

Bővebb felvilágositást ad a tulajdonos **Kis G. Sándor, Karczag 2164.** szám. 239 6—6

Üveg-,

porczellán-, lámpa-

és háztartási czikkeket,

china-ezüst-,

bronz-, majolika-,

disz- és ajándéktárgyakat

nagy választékban

legjutányosabb gyári árak mellett

ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve. 199-50-11

Pályázati hirdetés.

A debreczeni „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gőzmalmaiban megüresedő **főgépészi állásra** alólirt igazgatóság által ezennel pályázat hirdettetik s felhivatnak mindazok, kik ezen állást — melylyel 1400 frt évi készpénzfizetés, szabad lakás, fütés, világitás és szabályszerü jutalékbani részesülési kedvezmény van összekötve — elnyerni óhajtják, hogy ez iránti kellőleg felszerelt kérvényeiket az igazgatósághoz **1896. évi április hó 15-ig** benyujtani sziveskedjenek.

Pályázóknak a szükséges elméleti és gyakorlati képesitésen felül a magyar és német nyelvet irásban és szóban teljesen birnia kell.

Debreczen, 1896. márczius 17.

Az „István“ gőzmalom társulat igazgatósága.

263 2—1

Több mint **50 év óta** sikerrel használtatik!

Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentul is **ESZÉKEN, felsőváros**

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztátalanságokat

biztosan eltávolitja.

200 20—7

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóviz . . . 40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan . . 50 kr.
1 drb. val. lyoni rizspor 3 szinben 50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpasztа . . . . . 60 kr.

Figyelmeztetés! Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg bejelentett védjegygyel el vannak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki enőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Csúz és köszvény,

csuzos fej- és fogszaggatások, ütési és ficzamodási, valamint fagydaganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

neü gyógyszer, melynek üvegje 50 kr. vagy 1 frtért minden gyógyszertárban kapható. A Reperatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kisérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 229 esetben teljesen gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősitésére kitünő hatásu és pompás izü szer a **Tokaji China vasbor,** mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedélylyel láttatott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem vételnél névaláirásomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkivül tartóssá válásával fogva lett rövid időn kedveltté. 1 drb. 50, 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-créme

id pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemü éktelenségét biztos eltávolitja. 1 üveg ára 1 frt.

A „créme de Marguerite“

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt, egy köcsög ára 2 frt

Ezek gyógyszertáram kiválóbb speczialitásai, melyek főváros és országszerte a legjobb hirnévnek örvendenek postán is küldetnek.

KRIEGNER GYÖRGY gyógyszertára a „Magyar Koronához.“

197 6—6 **Budapest, Kálvin-tér.**

Váltókra, kötelezvényekre azonnal, — ingatlan birtokokra pedig 8—10 nap alatt olcsó kamatok és 20 évi törlesztés mellett a legmagasabb összeg erejéig

kölcsönt eszközöl.

Ingatlan birtokok gyors eladását és vételét, — értékpapirok azonnali értékesitését.

Nemkülönben jogitanácsos utján adásvételekből eredő birtokváltozások telekkönyvi gyors keresztülvitelét,

mindennemü kérvények, szerződések és okmányok kiállitását,

telekkönyvek betekintését eszközli és azok állásáról tüzetes és pontos felvilágositást nyujt a hatóságilag engedélyezett

Babits Sándor,

okl. jegyző ügynöki irodája.

Debreczen, Nyomtató-utcza 769. szám Saját ház. 262 0—2

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.